

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Unsko - sanski kanton
Javna ustanova

Pedagoški zavod

Unsko-sanskog kantona
B i h a ć

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
The Una - sana Canton
Public Institution

Pedagogical Institute

Una-sana Canton
B i h a ć

PROGRAM

Smotre sposobnosti, znanja, stvaralaštva i sporta učenika srednjih škola Unsko-sanskog kantona
u školskoj 2018/19 godini

1. Opće odredbe

Smotra sposobnosti, znanja, stvaralaštva i sporta svojom organizacijom, načinom sprovođenja odgovarajućih takmičenja koja su njen sastavni dio, te prezentacijom postignuća i vještina, treba da pomogne boljoj afirmaciji vannastavnih aktivnosti, individualnog rada učenika te posebnog rada sa darovitim učenicima, kako u redovnoj nastavi, tako i u ostalim oblicima rada sa učenicima.

Pripreme za takmičenje i sam čin takmičenja treba da pomognu otkrivanje talentovanih učenika, a permanentan daljnji rad sa učenicima treba da omogući razvoj talenta, kao jednog od najvažnijih resursa društva.

Smotra je kao odgojni i obrazovni projekat dostupna svim srednjim školama na području Unsko-sanskog kantona, ima takmičarski karakter, a širok spektar takmičenja omogućuje velikom broju učenika da se uključe.

Osim razvijanja znanja, sposobnosti i vještina u raznim oblastima, Smotra ima za cilj da se postignu i određeni drugi efekti razvoja ličnosti učenika na moralnom i društvenom planu. Ona treba da pomogne izgrađivanju samostalnosti i odgovornosti učenika, da podstakne razvoj timskog rada, da izgrađuje duh tolerancije, poštivanja različitosti, da doprinese u odgajanju učenika u duhu bosanskohercegovačkog identiteta, da pomogne u razvijanju svijesti o bogatstvu multikulturalnosti i multikonfesionalnosti Bosne i Hercegovine, te da se izgrađuje svijest o pripadnosti Bosne i Hercegovine Evropi odnosno da se izgrađuje evropski identitet.

Pravo učestvovanja na Smotri imaju svi učenici srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Smotra ima takmičarski karakter.

Učenici će se takmičiti iz:

- (1) Matematike,
- (2) Fizike,
- (3) Informatike,
- (4) B/H/S jezika i književnosti,
- (5) Njemačkog jezika,
- (6) Engleskog jezika,
- (7) Biologije,
- (8) Hemije,
- (9) Islamske vjeronauke,
- (10) Civitas – projekt građanin (obrazovanje za građansko društvo),

- (11) Literarnog stvaralaštva,
- (12) Likovnog stvaralaštva,
- (13) Kulturo-umjetničkog stvaralaštva,
- (14) Smotre radova učenika iz praktične nastave,
- (15) Sportskih takmičenja.

Smotra (takmičenja) se realiziraju na 6 nivoa:

- ✓ Školska takmičenja,
- ✓ Općinska takmičenja,
- ✓ Kantonalna takmičenja,
- ✓ Federalna takmičenja,
- ✓ Državna takmičenja,
- ✓ Međunarodna takmičenja.

2. Organizacija i program Smotre

2.1. Školska takmičenja

Nastavničko vijeće svih srednjih škola na svojim će sjednicama odabrati školske organizacione odbore u skladu sa Pravilnikom koji će provesti školska takmičenja.

Školski organizacioni odbori napraviti će programe školskih takmičenja iz svih oblasti.

Školski organizacioni odbori odredit će članove komisija i žirija za provođenje školskih takmičenja.

Škole će na općinskim takmičenjima predstavljati *po 3 (tri)* predstavnika iz svake oblasti i jednom tačkom kulturno-umjetničkog programa.

O rezultatima školskih takmičenja školski organizacioni odbori obavijestit će općinske organizacione odbore.

Školska takmičenja iz svih oblasti će se provesti do početka marta 2018. godine.

2.2. Općinska takmičenja iz literarnog i likovnog stvaralaštva, kulturno-umjetničkog stvaralaštva i CIVITAS Projekta „Ja građanin“

Aktivi direktora srednjih škola općine izabrat će općinske organizacione odbore u koje ulaze predstavnici svih srednjih škola te općine u skladu sa Pravilnikom.

Prvi sastanak općinskih organizacionih odbora sazvat će predsjednici aktiva.

Općinski organizacioni odbori biraju predsjednika koji će rukovoditi radom odbora.

Općinski organizacioni odbori biraju članove komisija i žirija za provođenje općinskih takmičenja iz oblasti koje odredi općinski organizacioni odbor.

Općinski organizacioni odbori izradit će detaljne programe općinskih smotri.

Općinska takmičenja moraju imati svoje završne javne manifestacije na kojima će biti predstavljeni najuspješniji sudionici.

Općinska takmičenja iz svih oblasti osim kulturno-umjetničkog stvaralaštva moraju se završiti prije završne javne manifestacije na kojoj će biti proglašenje općinskih pobjednika.

O rezultatima općinskih takmičenja općinski organizacioni odbori obavijestit će Kantonalni organizacioni odbor i Pedagoški zavod.

Općinska takmičenja održat će se najkasnije do početka Kantonalnih takmičenja..

2.3. Kantonalna takmičenja

Prvi sastanak Kantonalnog organizacionog odbora sazvat će JU Pedagoški zavod Unsko-sanskog kantona.

U Kantonalni organizacioni odbor ulaze dva predstavnika Pedagoškog zavoda i predsjednici Općinskih organizacionih odbora.

Kantonalni organizacioni odbor organizuje i provodi Kantonalnu smotru.

Kantonalni organizacioni odbor bira predsjednika koji će rukovoditi radom odbora.

Kantonalni organizacioni odbor bira članove komisija i žirija za provođenje pojedinih takmičenja u okviru Smotre.

Kantonalni organizacioni odbor izrađuje detaljan program Kantonalne smotre.

Kantonalna takmičenja imaju svoju završnu javnu manifestaciju.

Kantonalna takmičenja iz svih oblasti, osim kulturno-umjetničkog stvaralaštva, moraju se završiti prije završne javne manifestacije na kojoj će biti proglašeni pobjednici.

Završna javna manifestacija održat će se do kraja aprila ili početkom maja, a takmičenja iz dogovorenih oblasti realizovat će se prema kalendaru takmičenja koji je sastavni dio ovog Programa.

Prijave pobjednika školskih takmičenja sa svim relevantnim podacima dostaviti školama-domaćinima kantonalnih takmičenja.

3. Oblasti (predmeti) takmičenja

3.1. Matematika

Pravo učestvovanja imaju svi učenici od I (prvog) do IV (četvrtog) razreda srednjih škola na području Unsko-sanskog kantona.

Sadržaji takmičenja iz matematike proizilazit će iz Nastavnih planova i programa za srednje škole.

Svaka će škola na Kantonalno takmičenje uputiti *do 3 (tri)* najuspješnija predstavnika za svaki razred, pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena *3 (tri)* najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja za svaki razred, koji će naš Kanton predstavljati na Federalnom i Državnom prvenstvu.

3.2. Fizika

Pravo učestvovanja imaju svi učenici srednjih škola po slijedećim oblastima:

- *Oblast A – Mehanika i termodinamika,*
- *Oblast B – Oscilacije, talasi i elektromagnetizam,*
- *Oblast C – Optika i atomska fizika,*
- *Oblast D - Cjelokupna fizika.*

Sadržaji takmičenja proizilazit će iz Nastavnih planova i programa za srednje škole.

Svaka će škola na Kantonalno takmičenje uputiti najviše *do 3 (tri)* takmičara za svaku od navedenih oblasti pobjednike školskih takmičenja koji će predstavljati općinu.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena *3 (tri)* najuspješnija takmičara za svaku definisanu oblast, pobjednika Kantonalnog takmičenja, koji će naš Kanton predstavljati na Federalnom i Državnom prvenstvu.

3.3. Informatika

Pravo učestvovanja imaju svi učenici od I (prvog) do IV (četvrtog) razreda srednjih škola Unsko-sanskog kantona. Sadržaj takmičenja iz informatike proizilazit će iz NPP za srednje škole.

Na Kantonalno takmičenje svaka škola može uputiti *do 2 (dva)* učenika pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena *3 (tri)* najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja, koji će naš Kanton predstavljati na Državnom prvenstvu.

3.4. B/H/S jezik i književnost

Pravo učestvovanja imaju svi učenici III (trećih) razreda srednjih škola Unsko-sanskog kantona. Sadržaji takmičenja iz B/H/S jezika i književnosti proizilazit će iz NPP-a za srednje škole, a preferirat će razumjevanje i kritički osvrt na pročitani tekst.

Svaka će škola na Kantonalno takmičenje uputiti do 2 (*dva*) najuspješnija predstavnika pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena 3 (*tri*) najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja, koji će naš Kanton predstavljati na Federalnom i Državnom prvenstvu, ako istih bude.

3.5. Engleski jezik

Pravo učestvovanja imaju svi učenici od I (prvog) do IV (četvrtog) razreda srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Sadržaj takmičenja iz stranih jezika proizilazit će iz NPP-a za srednje škole.

Na Kantonalno takmičenje svaka škola može uputiti do 2 (*dva*) učenika po nivou pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena 3 (*tri*) najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja po nivoima, koji će naš Kanton predstavljati na Državnom prvenstvu.

Takmičenje iz stranih jezika će se organizirati u tri nivoa:

- (1) *Nivo A2, učenici II (drugog) razreda,*
- (2) *Nivo B2, učenici III (trećeg) i IV (četvrtog) razreda, i*
- (3) *Nivo C1, učenici IV (četvrtog) razreda.*

Moguća je prijava na viši nivo, ali ne i obrnuto, npr. učenik drugog razreda se može takmičiti za B2 ili C1, ali učenik trećeg i četvrtog razreda se ne može takmičiti za A2 nivo.

3.6. Njemački jezik

Pravo učestvovanja imaju svi učenici od 2001. do 2004. godišta (što načelno podrazumijeva učenike I i II razreda).

Sadržaj takmičenja iz stranih jezika proizilazit će iz NPP-a za srednje škole, u dva nivoa Evropskog referentnog okvira B1 i B2.

Na Kantonalno takmičenje svaka škola može uputiti do 2 (*dva*) učenika po nivou pobjednika školskih takmičenja, uz napomenu da učešće u takmičenju ne mogu uzeti učenici koji su boravili duže od 6 mjeseci u zemljama njemačkog govornog područja, te učenici čiji je jedan od roditelja porijeklom (državljanin) iz zemalja njemačkog govornog područja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena 3 (*tri*) najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja po nivoima, a naš Kanton na Državnom prvenstvu će predstavljati pobjednici sa svakog nivoa.

Takmičenje iz Njemačkog jezika će se organizirati u dva nivoa:

1. *Nivo B1, učenici čija je godina rođenja 2002-2003 (načelno učenici prvog razreda),*
2. *Nivo B2, učenici čija je godina rođenja 2001-2002 (načelno učenici drugog razreda).*

Moguća je prijava na viši nivo, ali ne i obrnuto, npr. učenik prvog razreda se može takmičiti za B2, ali učenik drugog razreda se ne može takmičiti za B1 nivo.

3.7. Biologija

Oblasti iz kojih će se učenici takmičiti su:

- (1) *Genetika sa biotehnologijom, i*
- (2) *Ekologija i zaštita životne sredine.*

Sadržaj takmičenja proizilazit će iz NPP-a za srednje škole.

Na Kantonalno takmičenje svaka škola može uputiti do 2 (*dva*) učenika pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašeno 6 (šest) najuspješnijih takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja, koji će naš Kanton predstavljati na Federalnom takmičenju.

3.8. Hemija

Pravo učestvovanja imaju svi učenici I (prvih) razreda srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Sadržaji takmičenja proizilaziti će iz NPP-a za srednje škole.

Svaka će škola na Kantonalno takmičenje uputiti *do 2 (dva)* najuspješnija predstavnika pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena 3 (*tri*) najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja, koji će naš Kanton predstavljati na Federalnom i Državnom prvenstvu, ako ono bude organizovano.

3.9. Islamska vjeronauka

Pravo učestvovanja imaju svi učenici I (prvih) razreda srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Sadržaji takmičenja iz Islamske vjeronauke proizilaziti će iz NPP-a za srednje škole, te dodatne literature koja se sastoji od djela: Vjerovjesnici i njihovi narodi - pouke i poruke (Tarik Suvjedan), i Muslimanski doprinos svjetskoj civilizaciji (M. Basheer Ahmed, Syed A. Ahsani i Dilnawaz A. Siddiqui).

Svaka će škola na Kantonalno takmičenje uputiti *do 2 (dva)* najuspješnija predstavnika pobjednika školskih takmičenja.

Na Kantonalnom takmičenju bit će proglašena 3 (*tri*) najuspješnija takmičara, pobjednika Kantonalnog takmičenja, koji će naš Kanton predstavljati na Državnom i Muđunarodnom prvenstvu.

Državno prvenstvo će biti organizovano u dvije kategorije:

- (1) Individualno (standardnim testovima), i
- (2) Ekipno (kviz-takmičenje).

3.10. CIVITAS - Projekat „Ja građanin“

Pravo učestvovanja imaju svi učenici srednjih škola.

Sadržaji predstavljaju timski pristup identifikaciji i rješavanju problema javne politike u svojim zajednicama.

Svaka škola će na općinsko takmičenje uputiti pobjednički tim koji broji osam članova.

Prvoplasirani na općinskom takmičenju predstavlja općinu na Kantonalnom takmičenju.

Po završetku prezentacije žiri boduje kvalitet teme od 1 do 10 sa uskraćivanjem prava na bodovanje članu žirija čija ekipa prezentira.

Kantonalni žiri će biti proširen predstavnicima Ministarstva i Pedagoškog zavoda.

Svaka od radnih skupina će pripremiti predstavljanje koje će iznijeti pred žirijem u trajanju od 4 minute.

Nakon toga, 6 minuta će odgovarati na pitanja koja će im postavljati članovi žirija.

Stoga, svaka skupina će se 10 minuta pojaviti pred žirijem.

Takmičenje prati žiri koji čine koordinatori ekipa učesnika.

Glasanje se vrši bodovanjem prema propisanim kriterijima i odgovarajućim obrascima definisanim Projektom „Ja građanin“.

Pobjednički tim Kantonalnog takmičenja će revijalno predstaviti projekt u Sarajevu prema kalendaru Civitasa.

3.11. Literarno i likovno stvaralaštvo

Pravo učestvovanja imaju svi učenici srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Svaku će školu na općinskom takmičenju predstavljati po tri takmičara čiji se radovi prezentuju na općinskoj smotri.

Na općinskom takmičenju likovne i literarne radove učenici rade na licu mjesta po raznim nivoima pred komisijom. Teme za općinska takmičenja iz likovnog i literarnog stvaralaštva predlaže JU Pedagoški zavod USK-a.

Tri najbolja rada se šalju odboru Kantonalne smotre.

Žiri Kantonalnog odbora bira najbolje likovne i literarne radove sa općinskih takmičenja i prezentira ih na završnoj Kantonalnoj smotri.

3.12. Kulturno-umjetničko stvaralaštvo

Pravo učestvovanja imaju svi učenici srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Svaku školu na općinskom takmičenju predstavlja jedna tačka kulturno-umjetničkog programa, a općine sa manjim brojem škola organiziraju takmičenje sa više tačaka kulturno-umjetničkog programa na nivou škole. Na Kantonalnoj smotri svaku općinu predstavlja jedna tačka kulturno-umjetničkog programa (pobjednik općinskog takmičenja). Kantonalna smotra ima revijalan karakter.

Maksimalno trajanje tačke kulturno-umjetničkog programa je 7 minuta.

Sve tačke kulturno-umjetničkog programa izvode se uživo, sa izuzetkom za ritmičke, folklorne ili recitatorske grupe kod kojih je dozvoljena snimljena muzička pratnja.

Prijave pobjednika općinskog takmičenja dostaviti, domaćinu završne smotre sa svim relevantnim podacima (naziv tačke, oblast, broj učesnika, ime voditelja...).

3.13. Smotra radova učenika praktične nastave

Pravo učestvovanja imaju svi učenici od I (prvog) do IV (četvrtog) razreda srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Sadržaj takmičenja treba da su tehnički radovi jednog ili grupe učenika koji su rađeni na redovnoj praktičnoj nastavi ili radovi koji su rađeni na vannastavnoj aktivnosti.

Pedagoški zavod preporučuje izradu praktičnog rada na licu mjesta pred komisijom: iz svih zanimanja za koja je „škola domaćin“ u mogućnosti obezbijediti minimum uslova.

Najbolji radovi na završnoj javnoj smotri predstavljat će Kanton na Državnom nivou.

3.14. Sportska takmičenja

Pravo učestvovanja imaju svi učenici srednjih škola Unsko-sanskog kantona.

Sva sportska takmičenja organizovat će Sportski savez Unsko-sanskog kantona.

3.15. Završne odredbe

Posebnu pažnju posvetiti medijskoj prezentaciji manifestacije na svim nivoima.

O tačnim datumima održavanja Općinskih i Kantonalne smotre škole će na vrijeme biti obaviještene.

Za sva tumačenja škole se mogu obratiti Pedagoškom zavodu ili Kantonalnom organizacionom odboru.

Radi omogućavanja što veće masovnosti učešća učenika u takmičenjima (princip masovnosti), preporučujemo da jedan učenik bude učesnik samo jednog takmičenja čime bi se rasteratili pojedini učenici, a i mogao ispoštovati kalendar takmičenja.

Uvažavajući činjenicu da može biti „primjedbi“ na pojedina takmičenja, Pedagoški zavod i/ili Organizacioni odbor i/ili Komisija za provođenje takmičenja mogu dozvoliti proširenje broja takmičara, naročito ako je u skladu sa višim nivoom takmičenja.

Predloženi termini imaju samo orijentaciono značenje. O definitivno utvrđenim terminima (i o ostalim detaljima) dogovoriti će se članovi Organizacionog odbora.

Na sastanku kantonalnog Aktiva direktora srednjih škola USK-a održanog 10.12.2018. godine, nakon održane rasprave a na prijedlog direktora Pedagoškog zavoda USK-a, usvojen je Program Smotre

sposobnosti, znanja, stvaralaštva i sporta učenika srednjih škola Unsko-sanskog kantona za 2018/19 školsku godinu.

Sastavni dio programa je i usvojeni Kalendar održavanja smotre.

DIREKTOR

Haris Omanović, prof., s.r.

Broj: 05-303-477-1/18

Datum: 10.12.2018.